

ikke ganske paa det Nene med, om det virkelig er tilraadeligt, at dette Lovforslag bliver endelig vedtaget. Jeg nærer ingenlunde den Frygt, som den ærede Forslagsstiller antydede at ville fremkomme som en Hovedindvending mod hans Forslag, at der i det Tilfælde, at det blev vedtaget, vilde blive Mangel paa Seminarister; nei ingenlunde. Jeg troer, at hvis vi vedtog, at alle Seminarierne skulde nedlægges, vilde vi alligevel ikke komme til at mangle Seminarister; det gaaer med denne Sag, som det gaaer i enhver Retning i Livet, hvor der viser sig en Udvælgelse til paa nogen Maade om end nok saa tarvelig at erhverve sig Livets Ophold, der vil ikke 1 eller 10 men 100 gribe derefter, og saaledes vil det ogsaa gaae med Hensyn til Skolelærerstanden. Om ogsaa Seminarierne blive nedlagte, vilde der maastee være mange flere end nu for Nærliggende, der ad privat Veie vilde søge den Examen, som de nu opnaae tildeels ved sige Seminarier. Jeg troer, at der vil blive flere, og jeg anseer det ikke for nogen Dyrde, at de skulde tage denne private Examen; i mange Tilfælde vil det vistnok være lettere at tage den end at tage Examen paa Seminarierne, med hvilken der er flere Bekostninger forbundet. Vi have fra de forløbne Aar ikke saa faa Exempler paa, at Folk, som ikke havde Gøner i aandelig eller pecuniær Henseende til at frequentere et Seminarium, have søgt den private Veie, da de her lettere kunde nøies med et Minimum af Kundskaber end de, der søge Statsseminarierne. Derfor har man ogsaa haft det Tilfælde, at medens der ved Seminarierne i Reglen er givet taalelige eller temmelig anstændige Charakterer, har man ad privat Veie faaet endel Folk, der ere gaaede igjennem med det mindste Minimum, som behøvedes for at bestaae. Nu skal jeg ingenlunde sige, at det er givet, at den, der bestaaet paa den simpleste Maade, skulde være den simpleste Skolelærer, det har jeg ikke sagt og vil jeg ikke sige, jeg er ikke af dem, der sætte overordentlig stor Pris paa Examen, men det vil jeg dog bede de Herrer lægge Mærke til, at Examen bestaaer,

selv om dette Forslag bliver vedtaget; her er ikke Tale om at affasse Examen, og saalænge den bestaaer, have vi ingen anden Norm at rette os efter ved Bedømmelsen af de paagjældende Personer, og det kan ikke nægtes, at i den Henseende have de private Seminarier staaet langt tilbage for Statsseminarierne. Nu vil man vel sige, at der findes en ulige Bedømmelse Sted i disse Forhold, idet Eleverne fra Statsseminarierne examineres af deres egne Lærere, medens Eleverne fra de private Seminarier examineres af Andre; der ansættes af den høitærede Cultusminister, og jeg skal indrømme, at der er noget Ubilligt heri, og at det vilde være heldigt, om Sagen blev ordnet saaledes, at en og samme Examencommission eller de samme Examinatorer foretog Examinationen ved de forskjellige Seminarier. Der blev under en tidligere Sag af den høitærede Cultusminister givet et halvtveis Løfte om, at det kunde tillades enkelte større private Anstalter, at deres Elever maatte examineres af deres egne Lærere. Jeg fandt mig imidlertid ikke tilfredsstillet ved denne Erklæring, jeg troer, at der er en Klasse af de Mænd, som aspirere til denne Examen, der maatte stilles lige saa høit som de, som gaae paa de saakaldte Cursus, nemlig Folk, som forberede sig selv hjemme, og mod dem vilde der begaaes Uret, dersom at Andre kunde examineres af deres egne Lærere, medens det blev umuligt for disse Enkelte. Den eneste retfærdige Fremgangsmaade er efter min Mening den, at Alle, som attraae Skolelærerexamen, de være underviste ved Statsseminarierne, eller private Seminarier eller aldeles privat, underkastes een og samme Examen. Jeg troer ikke, at det vilde være nogen overordentlig Uleilighed, om det blev gjort til Enhvers Pligt at indstille sig til en slig Examen, naar han fandt sig moden til at afgaae fra Statsseminariet. Skulde da Noget trække sig tilbage fra Seminarielivet af den Grund, at han ikke vilde underkaste sig denne Dyrde, saa var Ulykken ikke saa stor, thi der var Nok tilbage. Hvad den oeconomicke Side af Sagen angaaer, saa